

2/43

1140 - 3035

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 4/C maddesine eklenmek üzere hazırladığım kanun
ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Muhsin YAZICIOĞLU
Sivas Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Milli Eğitim, Kültür Gençlik ve Spor - Sağlık, Aile, Kadın ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih: 05 Kasım 2007 F. No: 2/43				
Ad.Y.	Müdür	B.Ök.	G.Sek.V.	Gen.Ök.
19	Münir	g	g	
BAŞKAN		J. m. d.		

GENEL GEREKÇE

657 sayılı Kanunun İstihdam Şekilleri Başlıklı 4. maddesinin Geçici Personel alt başlıklı C fıkrasında; "Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığının ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir." der.

4046 sayılı Kanun gereğince yapılan özelleştirme uygulamaları çerçevesinde (iştirakler hariç) özelleştirilmesi neticesinde sermayelerindeki kamu payının %50'nin altına düşmesi veya bu kuruluşların küçültülmesi, devredilmesi, faaliyetlerinin durdurulması, kapatılması, tasfiye halinde veya diğer nedenlerle, İş Kanunun hükümlerine tabi daimi veya geçici işçilerden (kapsam dışı personel hariç) iş akdi feshedilenlerden; müracaat tarihi itibarıyla herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı almaya hak kazanamayıp, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 48 inci maddesinin (A) bendinin 1, 4, 5, 6 ve 7 inci alt bentlerinde yer alan genel şartları taşıyanlar, iş akitlerinin kamu tarafından feshedilmesini müteakip 30 gün içerisinde kuruluşları kanalıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilmeleri halinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 4 üncü maddesinin (C) fıkrası kapsamında, kamu kuruluşlarının ilgililerle yapacakları hizmet sözleşmelerinde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla, her halükarda bir mali yıl içinde on ay geçmeyecek şekilde Devlet Personel Başkanlığı kanalıyla istihdam eldirler. Hükümünde hareketle 11.000 özelleştirme işsizinin 657 sayılı Kanunun 4/C maddesi hükmü gereğince diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında bir yılda en çok 10 ay istihdam edilmeleri şeklinde çalıştırıldıkları bilinmektedir. 2004 yılında atanan 11.000 özelleştirme işsizinin sözleşmelerinin uzatılmasına ilişkin Bakanlar Kurulunun 31 Aralık 2005 00:10 sayılı kararı ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki geçici mahiyette işleri yürütmek üzere geçici personel istihdamı ve bu personele ödenecek ücretler hakkındaki Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının görüşüne dayanan Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığının 22/12/2005, 28/12/2005 tarihli ve 21047, 021813 sayılı yazıları üzerine, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (C) fıkrası ile 3/5/2004 tarihli ve 2004/7898 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda İşsiz Kalan ve Bilahare İşsiz Olan İşçiler Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Geçici Personel Statüsünde İstihdam Edilmelerine İlişkin Esaslar'a" göre, Bakanlar Kurulunca 29/12/2005 tarihinde yeniden kararlaştırılmıştır. Yukarıda bahsedilen ve KİT'ler olarak bilinen kuruluşlardan işsiz kalarak 657 sayılı Kanunun 4/C maddesine göre Kamu Kurum ve Kuruluşlarına yerleştirilen bu mağdurlar 1.200 YTL civarında maaş alırlarken birden bire işsiz kalmış ve akabinde de 570 YTL ücretle çalıştırılmışlardır. Yine bu kişiler önceki çalıştıkları iş yerlerinde usta, ustabaşı veya kalifiye eleman olarak çalışırken 657/4-(C) maddesine göre yeni çalıştırıldıkları kurumlarda temizlik ve çaycılık yaptırılmıştır. Maaş ve görev konusundaki haklarının alınmasından başka yıllık izinleri de bulunmamaktadır. Bunların sadece ayda bir gün izin yapma hakları vardır. Mağdurlar yılda iki ay işsiz kalmaktalar. Bu iki aylık sürede başka herhangi bir iş yapmaları yasaktır. **Bu mağdurlar Sosyal Devlet anlayışı içerisinde, sosyal ve maddi haklarını geri almalıdır.**

Yine Türkiye İstatistik Kurumunda da bir başka 4/C mağduriyeti yaşanmakta. İstatistik kurumunda merkez teşkilatı ve bölgelerde yaklaşık 1.300 kadar 4/(C) statüsünde personel bulunmaktadır. İşlerin sokak kısmını, anketlerini, sayımlarını, veri giriş işlemlerini, kurumun yükünü geçici personel statüsünde çalıştırılan bu kişiler taşımaktadır. 4/C' ye göre çalıştırılan personelin yıllık izin hakkı, iş güvencesi, hastalanma hakkı bulunmadığı gibi maaş olarak da yine bu kurumun kendi yayınladığı "asgari geçinme" değerinin altında almaktadırlar. Çalıştıkları kurumun her türlü yükünü çeken, veri üretilmesinde alanda büyük hizmet veren, masa başında veri girişi yapan bu 4/C mağdurlarının da hak ettikleri maaş olarak kurumda çalışan diğer memurlar kadar ücret, yıllık izin hakkı ve iş güvencesi verilmesi gerekmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığında da Taşra Teşkilatında Kısmi Zamanlı Geçici İmam-Hatip Görevlendirilmesine İlişkin Kararın yürürlüğe konulması; Bakanlar Kurulunca 27/12/2006 tarihinde

kararlaştırılmıştır. Camilerde görevlendirilen ve 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin C fıkrasına göre alıştırılan İmam-Hatiplerin de yine hak ettikleri iş güvencesi, eř değerlerinin creti ve izin haklarının verilmesi gerekmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığında ise 10.000'e yakın ğretmen 4/C maddesi hükmünce istihdam edilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı okullarında İngilizce ve Bilgisayar ğretmenliği yapmaktadırlar. Fakat çalıştıkları okullarda emsallerinden çok düşük ücret almakta ve iş güvenceleri bulunmamaktadır. Çocuklarımızı emanet ettiğimiz bu öğretmenlerimize hak ettikleri emsali ücret ve iş güvencesi verilmelidir.

Üniversitelerde alışan yine 4/C mağdurları bulunmaktadır. Bu mağdurlara da çalıştıkları birimlerde emsalleri kadar ücret ve iş güvencesi verilmelidir.

Yukarıda anılan Kurumlardan başka Kamu Kurum ve Kuruluşlarında 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin C fıkrasına göre çalıştırılan tüm personele insan izzet-i nefsi ve onuruna göre yaşayabilecek ücret ve hastalanma hakkı, yıllık izin hakkı verilmelidir.

Yukarıda bahsedilen tüm açıklamalar muvacehesinde; Söz konusu personelin Devlet kurumlarında gerek geçici İşçi Statüsünde, gerekse 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi hükmünce istihdam edilir iken, yapılan bir yasal düzenleme ile kadrolu veya 4/B'li çalışan durumuna getirilen 200 bini aşkın Kamu çalışanından ayrı tutularak ve ayrıca yıllık ortalama asgari ücretin altında maaş almak zorunda bırakılan gerek Kamuda, gerekse özel sektörde çalışanlardan eksik haklara sahip olan kısaca 4/C mağdurları olarak ifade edilebilecek bu insanlarımızın Anayasanın eşitlik ilkesinden de hareketle emsali çalışanların haklarına getirilmelidir. Türkiye İstatistik Kurumunun açıklamakta olduğu "asgari yaşam hadlerine" kavuşturulmaları ile insanca yaşama sahip kılınmalarını teminen gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gereği düşünülerek bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

Belirtilen nedenlerle kanun teklifimin kabulünü saygılarımla arz ve teklif ediyorum.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Gerek kamuda gerekse özel sektörde olsun çalışmada esas alınan süre bir yıldır. 657/4-C kapsamında bir mali yıl içerisinde 10 ay çalıştırılan kişilerin geri kalan 2 aylık sürede ne ile geçinebileceği, hayatını nasıl idame ettireceği belirsiz kalmaktadır. İnsani ihtiyaçlarını karşılaması, evinin her türlü giderlerini tedarik edebilmesi için yılın geri kalan 2 ayında da çalışması ve ücret alması şarttır. Bu nedenle 657/4-C maddesine göre çalışanların da 657/4-B ve diğer memurlar gibi 12 ay çalışması gerekmektedir.

MADDE 2 – 657/4-C maddesi kapsamında çalıştırılacak olanların sayısını kurumlar kendi ihtiyaçlarına göre belirlerler.

MADDE 3 – Haftalık çalışma saatleri ülkemizin kabul ettiği uluslar arası standartlarda her bir çalışan için uygulanmalıdır.

MADDE 4 – Özelleştirme ve benzeri sebeplerle işsiz kalan bu personel daha önceki çalıştıkları yerlerde eğitimli şef, usta, ustabaşı, kalifiye elemanlar iken daha sonra 4-C kapsamında görevlendirildikleri kurumlarda hizmetli, hademe, çaycı, temizlikçi gibi işlerde çalıştırılmışlardır. Daha önce statüleri olan bu insanlar şimdi ne işçi ne de memurdur. Bu durumda psikolojileri bozulmuş ve yetişmiş eleman kıyımı olmuştur. Bu madde ile çalıştırıldıkları Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki emsallerin yetki ve sorumlulukları verilmiştir.

MADDE 5 – Bu madde ile 4-C kapsamında çalışan personelin konumlarına uygun işlerde ve uzmanlık alanlarına uygun birimlerde çalıştırılarak hem kurumsa verim, hem de kişisel verim alınması amaçlanmaktadır..

MADDE 6 – Bu madde de sözleşme şartlarına uymayan personelin hizmet sözleşmesinin feshinde mağdur edilmemesi, işinden olduktan sonra yeni bir iş bulana kadar hayatını sürdürebilecek bir bedelin ödenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 7 – Bu madde ile çalışanlar sosyal güvence altına alınmak istenmiştir.

MADDE 8 – Bu madde ile çalışanların hastalanma hakkı korunmuştur.

MADDE 9 – Bu madde de 4/C kapsamında çalışan kişilerin kendilerini kurumuna adanması, çalıştığı kurum ile içselleşmesi, kurumunu benimsemesi, kurumunda kendisini güvende hissetmesi ve böylece daha verimli ve özverili çalışma ortamının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 10 – Aynı kurumda, aynı işi ve hatta daha ağır işleri yapan, bir yandan iş güvencesi olmayan geçici personelin diğer yandan da maaş ve ücretler bakımından eşit ücret alamaması sosyal devlet ilkesine ve anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu madde ile en azından ücret adaletsizliği ortadan kaldırılmaktadır.

MADDE 11 – Çalışanların yıllık dinlenme, istirahat ve tatil yapma ihtiyaçları psikolojik ve bedensel olarak dünya standartlarında vardır. İster Kamuda olsun, isterse özel sektörde olsun çalışanlara yıllık dinlenme ve tatil yapma izni verilmektedir. 657 sayılı Kanunun 4-C kapsamında çalışanlardan esirgenen bu hakkın ilgili madde ile verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 12 - Bu madde yürürlük maddesidir.

MADDE 13 – Bu madde yürütme maddesidir.

DEVLET MEMURLARI KANUNUN 657/4 ÜNCÜ MADDESİNİN C FIKRASINA EKLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarının İngilizce ve bilgisayar öğretmeni ihtiyacının karşılanması amacıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4 üncü maddesi (C) fıkrasına göre bir öğretim yılında 11 ay 29 günü geçmemek üzere İngilizce Dil Öğretici ve Bilgisayar Öğreticisi olarak geçici personel çalıştırılabilir. Görev alan öğreticiler, sonraki yıllarda da sözleşmeli olarak çalışmayı kabul eder.

(2) Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kuran Kursu ve Camilerde Vaiz ve İmam olarak istihdam edilen personelin bir yılda 11 ay 29 günü geçmemek üzere çalıştırılabilirler. Görev alan Vaiz ve İmamlar, sonraki yıllarda da sözleşmeli olarak çalışmayı kabul eder.

(3) Türkiye İstatistik Kurumunda, Üniversitelerde, Belediyelerde ve Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında istihdam edilen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4 üncü maddesi C fıkrasına göre çalıştırılan personel de 11 ay 29 gün çalıştırılır ve bir sonraki yıllarda da sözleşmeli olarak çalışmayı kabul eder.

MADDE 2 – Bu kapsamda çalıştırılacakların sayısı ilgili Kuruluşların teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

MADDE 3 – Haftalık çalışma süresi; Bu karar esasları çerçevesinde kısmî zamanlı olarak çalıştırılacak İngilizce Dil Öğreticileri ve Bilgisayar Öğreticileri için haftalık çalışma süresi dört öğretim gününden az, beş öğretim gününden fazla olamaz (Bu maddenin uygulanmasında, her altı ders saati bir öğretim günü olarak hesaplanır).

Diyanet İşleri Başkanlığında istihdam edilen personelin her beş vakit bir iş günü kabulü ile haftalık çalışma süresi 7 iş günüdür.

Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında çalıştırılan personel için ise İş Kanunlarındaki haftalık 40 saat çalışma süresinin dikkate alınır.

MADDE 4 – Çalışanların görev, yetki ve sorumlulukları; Çalıştırıldıkları Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki emsallerin yetki ve sorumluluklarına sahiptir.

MADDE 5 – Görev Yerleri; Konumlarına uygun işlerde ve uzmanlık alanlarına uygun birimlerde çalıştırılırlar.

MADDE 6 – Sözleşmenin feshi ve tazminatlar; Sözleşme hükümlerine uymadıkları takdirde sözleşmeleri tek taraflı olarak feshedilebilir. Söz konusu personelin hizmet sözleşmesinin feshinde, ihbar, kıdem tazminatı olarak bir yıl baz alınarak kistel yevm tutarı üzerinden ödeme yapılır.

MADDE 7 – Sosyal güvenlik; 657/4-C ile istihdam edilen tüm personel sosyal güvenlik mevzuatı yönünden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine tabidir.

MADDE 8 – Hastalık izni; 506 sayılı Kanunun hükümleri geçerlidir.

MADDE 9 – Sözleşme süresi; Bu Karar kapsamında istihdam edilecek geçici personelin hizmet sözleşmeleri, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekliliğe hak kazanacakları tarihte sona erer.

MADDE 10 – Maaş ve ücretler; Çalıştıkları kurumlarda kendi eğitim seviyelerine göre emsallerindekiler kadar maaş ve çalıştıkları kurumların tazminatlarını alırlar.

MADDE 11 - Yıllık kanuni izin hakkı; Çalıştıkları kurumun izin yönetmeliği veya prensipleri esas alınarak kadrolu emsallerinin izin haklarına sahiptirler.

MADDE 12 – Bu kanunyayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13 – Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GIBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü